

observes: न प्रतिषेध इति प्रतिषेधनक्रिया नञा निषिध्यते ।
भाष्यकारस्तु वस्त्वर्थं व्याचष्टे. — E. अ neg. and प्रतिषेध.

अप्रतिष्कृत Tatpur. m. f. n. (-तः-ता-तम्) (ved.) ¹ Not receding, not resisted, irresistible (*Yāska*: अप्रतिस्खलित or अप्रति-
कृत). ² Not denied, not met with a refusal (*Sāyaṇa*: अप्र-
तिशब्दित or प्रतिकूलशब्दरहित). ³ Not refusing, compliant
(*Sāyaṇa*: प्रतिशब्दरहित i. e. यद्यदस्माभिर्याच्यते तत्र सर्वत्र
नेति प्रतिशब्दं नोच्चारयति). E. अ neg. and प्रतिष्कृत.

अप्रतिष्कृत Tatpur. m. f. n. (-तः-ता-तम्) Not resisted, irre-
sistible. E. अ neg. and प्रतिष्कृत.

अप्रतिष्ठ I. Tatpur. f. (-ष्ठा) ¹ Want of solidity or stability,
lit. and fig.; e. g. *Śāṅkara* on a *Vedānta Sūtra*: अन्यथा व-
यमनुमास्यामहे यथा नाप्रतिष्ठादोषो भविष्यति न हि प्रतिष्ठा-
तस्तर्कः. ² Want of fame or celebrity. E. अ neg. and प्रतिष्ठा.

II. Bahuvr. 1. m. f. n. (-ष्ठः-ष्ठा-ष्ठम्) ¹ Without stability,
unsettled; comp. the instance s. v. अपरस्परसम्भूत. ² Fluc-
tuating, without result, unprofitable. ³ Having no or a
bad reputation, disreputable.

2. m. (-ष्ठः) The name of a hell (according to the *Vi-
śhnupur.*). E. अ priv. and प्रतिष्ठा.

अप्रतिष्ठान Tatpur. n. (-नम्) Want of solidity or firmness,
lit. or fig.; e. g. in the *Vedānta Sūtra*: तर्काप्रतिष्ठानादप्यन्य-
थानुमेयम् &c. E. अ neg. and प्रतिष्ठान.

अप्रतिष्ठित Tatpur. m. f. n. (-तः-ता-तम्) ¹ Unfixed, unsettled;
e. g. in the *Chhāndogya-Upan.*: अप्रतिष्ठितं वै किल ते दास्य-
साम (*Śāṅkara*: असंस्थितं परोवरीयः). ² Not strong, not
valid; e. g. *Śāṅkara* on a *Vedānta Sūtra*: यस्मान्निरागमाः
पुरुषोत्तमामाचनबन्धनास्तर्का अप्रतिष्ठिताः संभवन्ति &c. ³ (In
Law.) Poor, as a married daughter entitled on the score
of poverty to her parents' estate; (according to *Vijñāneśvara*
the word would imply: poor or childless, but the latter qua-
lification is denied by *Mitrāmīśra*; *Gautama*: स्त्रीधनं दुहि-
तृणामप्रत्तानामप्रतिष्ठितानां च; *Mitākshara*: अप्रतिष्ठिता अ-
नपत्या निर्धना वा; *Vīramitrodaya*: अप्रतिष्ठिता निर्धना । य-
द्यपि स्त्रीधनमित्युक्तं तथापि तुल्यन्यायतया पितृधनविषयमप्ये-
तत् । बन्धत्वादिना संतानरहिताप्रतिष्ठितेति तु न युक्तम् ।
तस्याः संतानमुखेनादृष्टोपकाराभावेन धनहारित्वायोगात्. On
one occasion, however, *Vijñāneśvara* explains likewise अ-
प्रतिष्ठिता merely by निर्धना. Comp. the following). E. अ
neg. and प्रतिष्ठित.

अप्रतिष्ठितत्व n. (-त्वम्) ¹ The same as अप्रतिष्ठान; e. g. *Śān-
kara* on a *Vedānta Sūtra*: एतदपि हि तर्काणामप्रतिष्ठितत्वं
तर्केणैव प्रतिष्ठाप्यते. ² (In Law.) Poverty; see अप्रतिष्ठित 3;
e. g. *Vīramitr.*: पत्न्या ऊर्ध्वं सवर्णादिविशेषणोपेतप्रतिष्ठिताप्र-
तिष्ठितोऽनूढानां दुहितृणां समवाये प्रागनूढैव गृह्णाति । पित्रा
भर्तव्यत्वात् । तदभाव ऊढाप्रतिष्ठिता । भर्त्रा भर्तव्यत्वे ऽपि
भर्तृभरणसामर्थ्येनाप्रतिष्ठितत्वात्. E. अप्रतिष्ठित, taddh. aff. त्व.

अप्रतिसङ्गम Bahuvr. m. f. n. (-मः-मा-मम्) Having no as-
sociations with, free from connexion with; as Purusha or
his *dvayātis* (of the *Yoga* philosophy) who is immutable
and does not intermix with wordly objects; e. g. in the
Yoga Sūtra: चित्तेरप्रतिसंक्रमायास्तदाकारापत्तौ बुद्धिसंवेद-
नम् (*Bhojadeva*: पुरुषश्चिद्रूपत्वाच्चित्तिः । सा अप्रतिसंक्रमा ।
न विद्यते प्रतिसंक्रमो ऽन्यत्रगमनं यस्याः सा । तथोक्ता । अन्या-
संकीर्णैति &c.; another comm.: अपरिणामिनी हि भोक्तृशक्ति-
रप्रतिसंक्रमा च). E. अ priv. and प्रतिसङ्गम.

अप्रतिसङ्गानिरोध Tatpur. m. (-धः) (In Buddhistic doctrine.)
Unobserved nullity, cessation (of existence) the process of
which cannot be perceived; one of the three categories of
non-existence or cessation of existence (see निरूप); for
the two others see प्रतिसङ्गानिरोध and आकाश; *Śāṅkara*
on the *Vedānta Sūtra* 'प्रतिसंख्याप्रतिसंख्याननिरोधाप्राप्तिर-
विच्छेदात्': अपि च वैनाशिकाः कल्पयन्ति बुद्धिबोधं त्रया-
दन्यत्संस्कृतं क्षणिकं चेति । तदपि च त्रयम् । प्रतिसंख्याप्रतिसं-
ख्याननिरोधावाकाशं चेत्याचक्षते । त्रयमपि चैतदवस्तु अभाव-
मात्रं निरूपाख्यमिति मन्यन्ते । बुद्धिपूर्वकः किल विनाशो भा-
वानां प्रतिसंख्याननिरोधो भाष्यते । तद्विपरीतो ऽप्रतिसंख्यान-
निरोधः । आवरणाभावमात्रमाकाशमिति &c. E. अ neg. and
प्रतिसङ्गानिरोध.

अप्रतिसमाधेय Tatpur. m. f. n. (-यः-या-यम्) Incurable (as
a disease); e. g. अप्रतिसमाधेययक्षादिरोगयस्तः. E. अ neg.
and प्रतिसमाधेय.

अप्रतिसम्बद्ध Tatpur. m. f. n. (-द्धः-द्धा-द्धम्) Not connected,
not consequential; e. g. in the *Nyāya Sūtra*: पौर्वापर्ययो-
गादप्रतिसंबद्धान्यमपार्थक्यम्; (comp. s. v. अपार्थक्य). E. अ
neg. and प्रतिसम्बद्ध.

अप्रतिस्खलित Tatpur. m. f. n. (-तः-ता-तम्) Not receding,
not made to retreat. E. अ neg. and प्रतिस्खलित.

अप्रतिस्तब्ध Tatpur. m. f. n. (-ब्धः-ब्धा-ब्धम्) Unchecked, un-
resisted, irresistible; e. g. in the *Bhāṭṭik.*: अप्रतिस्तब्धवि-
क्रान्तमनिस्तब्धो महाहवे । विसोढवन्तमस्त्राणि व्यतस्तम्बह्व-
ध्वनिः. E. अ neg. and प्रतिस्तब्ध.

अप्रतिहत Tatpur. m. f. n. (-तः-ता-तम्) ¹ Uninjured, unim-
paired, unaffected; e. g. in the *Hitop.*: तानीन्द्रियाण्यविक-
लानि तदेव नाम । सा बुद्धिरप्रतिहता वचनं तदेव &c. ² Un-
obstructed, unimpeded; e. g. महदादिसूक्ष्मपर्यन्तं (of the
Sāṅkhya phil.) सूक्ष्मत्वात्कुत्रचिदसक्तं पर्वतादिष्वप्रति-
हतप्रसरं सरति. ³ Not disappointed; e. g. अप्रतिहतशब्द q. v.
E. अ neg. and प्रतिहत.

अप्रतिहतचित्त Bahuvr. m. f. n. (-त्तः-त्ता-त्तम्) Of unimpaired
intellect. E. अप्रतिहत and चित्त.

अप्रतिहतचित्तता f. (-ता) Fullness of mental power; in Bud-
dhistic doctrine, one of the 108 धर्मीलोकमुख q. v.; *Lalitā-
vistara*: अप्रतिहतचित्तता धर्मीलोकमुखमात्मबलानुरक्षणतायै
संवर्तते. E. अप्रतिहतचित्त, taddh. aff. तल.

अप्रतिहतनेत्र Bahuvr. 1. m. f. n. (-त्रः-त्रा-त्रम्) With unim-
paired eyes.

2. m. (-त्रः) The name of a Buddhistic divinity. E.
अप्रतिहत and नेत्र.

अप्रतिहतपुंस्त्व Bahuvr. m. (-स्त्वः) One in the fullness of man-
hood. E. अप्रतिहत and पुंस्त्व.

अप्रतिहतशक्ति Bahuvr. m. f. n. (-क्तिः-क्तिः-क्ति) Of irresistible
or of unimpaired power; e. g. *Kādambari*: गुह इवाप्रतिहत-
शक्तिः राजा शूद्रको नाम. E. अप्रतिहत and शक्ति.

अप्रतिहतशब्द Bahuvr. m. f. n. (-ब्दः-ब्दा-ब्दम्) Whose word
is not disappointed. E. अप्रतिहत and शब्द.

अप्रतीकार I. Tatpur. m. (-रः) and

II. Bahuvr. m. f. n. (-रः-रा-रम्) The same as अप्रतिकार,
with the lengthening of the third syllable.

अप्रतीक्षम् Tatpur. ind. Without looking backward or towards.
E. अ neg. and प्रतीक्षम् (ईच् with प्रति, kṛit aff. णमुल).

अप्रतीक्षमाण Tatpur. m. f. n. (-णः-णा-णम्) ¹ Not waiting